

ZO!34: van volledig vrijwillig naar hybride organisatie

Als volledig door vrijwilligers gerunde organisatie maak je de eerste stap naar professionalisering van je nieuwsvoorziening. Wat betekent dat? Bram Wittendorp over de lessen die ZO!34 in Zuidoost-Drenthe leerde, nadat de omroep twee journalisten uit het project Versterking Lokale Journalistiek door Samenwerking onder haar hoede kreeg.

Door Wijnand Nijs

Wittendorp is helder: ervaring had de omroep niet met het aansturen van professionals die een volledige werkweek met het nieuws uit Zuidoost-Drenthe aan de slag gingen. Dat de impact groot was, verbaast dus niet.

Om die impact goed te kunnen plaatsen, schetst hij de relatief korte historie van de omroep. “We zijn in 2017 ontstaan na een fusie van Radio Loco (lokale omroep Coevorden, red.) en RTV Emmen. Beide organisaties hadden een hele rijke historie als lokale omroep, maar worstelden ook met de schaal. Om echt verder te kunnen groeien en te professionaliseren was samenwerking noodzakelijk. Omdat er veel overeenkomsten waren is er uiteindelijk gekozen voor een fusie om zo samen verder te gaan.”

“Waar na de fusie veel tijd in is gaan zitten, is de verhuizing vanuit een te klein gebouwtje vanaf een industrieterrein in Emmen naar onze huidige locatie. We zitten nu in een oude villa, waar eerder de technische dienst van Dierenpark Emmen zat. Dat traject heeft van 2015 tot 2020 geduurd en trok een wissel op de organisatie.”

Wat zijn de taken?

In die jaren werd inhoudelijk voortgeborduurd op wat in Emmen was neergezet, legt hij uit. Pas daarna kon de focus verlegd worden. “En zijn we met elkaar goed gaan bespreken wat de taak is van de streekomroep.” Wittendorp en zijn collegabestuurders kwamen uit bij de wettelijke taken, waar journalistiek een van de pijlers is. “De luis in de pels zijn, dus. Aan de hand van je wettelijke taken moet je gaan kijken of alles wat je doet meerwaarde heeft. Dan blijkt dat niet altijd zo te zijn. Die conclusie levert best discussies op.”

Vanuit de opgefriste visie koerste ZO!34 af op het project Versterking Lokale Journalistiek door Samenwerking van de NLPO, RPO en NOS, waardoor twee journalisten aan de slag gingen: een in Coevorden, de ander vanuit Emmen. De twee journalisten waren de eerste en enige betaalde krachten. “Je merkt echt dat aansturen van betaalde krachten iets anders vraagt van je organisatie.” Dat ging van technische vragen tot het maken van inhoudelijke keuzes, geeft hij aan. “We zijn blij dat de NLPO deze uitdaging ook onderkent en in haar omroepgerichte opleidingsaanbod ook op dit vlak begeleiding aanbiedt.”

Journalistieke basis nodig

De pilot bracht heel wat teweeg binnen de omroep. “We merkten vrij snel voordelen van meer en inhoudelijke content”, schets het bestuurslid. De bezoekersaantallen verdubbelde bij ZO!34 en door de gemeenten en inwoners werden we steeds serieuzer genomen. De pilot heeft de omroep ook geholpen om intern de meerwaarde van een sterke journalistieke basis te benadrukken. “Journalistiek is echt een vak en vraagt veel tijd en inspanning. Dat kun je niet alleen bij vrijwilligers neerleggen”, zegt Bram.

Toegevoegde waarde journalist

ZO!34 zag met het toenemen van de journalistieke verhalen, veel veranderen. “Wat de omroep daarvan heeft geleerd? Dat we de toegevoegde waarde van zo’n betaalde journalist hebben ingezien. Dat iemand die de content maakt heel goed is voor je bereik. Dat je online verdubbelingen in bezoek ziet ten opzichte van de jaren ervoor. En je merkt dat mensen veel beter weten wat je doet, hierdoor het netwerk versterkt en zo ook met verhalen komen.”

Niet alleen in bereik leverde de extra inspanningen de omroep wat op. “Bij de gemeente is ook opgemerkt dat we wat meer zichtbaar zijn, dat heeft ons wat meer subsidie opgeleverd. We zetten nu ook in op financiering voor in elk geval een betaalde kracht, zodat die behouden kan blijven. Dan kunnen we voortborduren op wat er is neergezet. Voor ons is het belangrijk dat het netwerk dat journalisten opbouwen behouden blijft. Voor de relatie met de gemeente en andere instanties is dat belangrijk, dat hoor je ook van de gemeente. Omdat we er dichter op zitten, ligt daar zeker een kans voor ons als lokale omroep. Wij kunnen de lokale politiek verbinden met de wijk.”

Het nieuws heeft ZO!34 veel gebracht. “Maar we hadden ook de hoop dat als onderdeel van de samenwerking er meer tijd voor begeleiding van vrijwilligers zou zijn, zodat zij ook meer kunnen doen in de nieuwsvoorziening. We zijn echt een organisatie in transitie, met veel mensen in nieuwe rollen.”

ZO!34

Opgericht

2017 opgericht na fusie Loco en RTV Emmen

Vrijwilligers

85 actieve vrijwilligers, exclusief pbo en raad van toezicht

Betaalde krachten

2 uit NOS-pilot

Gemeenten

Coevorden en Emmen

Bram Wittendorp

Leeftijd

27

Functie bij de omroep

Bestuurslid

Dagelijks leven

Specialist ict-infrastructuur

Nevenfunctie

Lid College van Omroepen NLPO

Nieuwe fase

“We zijn nu de volgende fase ingegaan. De twee journalisten in het kader van de pilot waren voor ons een eerste stap. De volgende stap die we moeten zetten: minder focus op de details, zorgen dat het wat behapbaarder wordt. Als organisatie moeten we toewerken naar een coördinator, die de journalisten en vrijwilligers kan begeleiden, maar die ook kan zorgen voor een basis voor stagiaires. Die coördinator zou dan ook dicht tegen onze (vrijwillige) hoofdredactie moeten aankruipen.”

Hoe zorg je dat je een volgende stap kunt zetten?

“Focus op het nieuws is online. Het is leuk dat je op radio en tv nieuws kunt brengen, maar online is de plek voor het nieuws. De tijd dat mensen tv of radio speciaal aanzetten daarvoor is geweest. Qua kwaliteit leggen we de lat altijd hoog.”

De pilot en de eerste stap naar professionele nieuwsvoorziening versterkte - na een moeizame start - de samenwerking met de regionale omroep. “Gedurende de pilot is het omgevormd naar een duurzame samenwerking, met functioneringsgesprekken die we samen deden. Er is een grotere gelijkwaardigheid ontstaan, met meer begrip over en weer.”

Waar dromen jullie van?

“Als je kijkt naar journalistieke opleidingen en het hele opleidingstraject, zou het mooi zijn als we studenten perspectief kunnen bieden. Dat we jonge mensen die binnenkomen, de kneepjes van het vak kunnen leren in hun eerste baan en dat ze als ze bij ons uitgegroeid zijn, verder kunnen bij de regionale omroep, en vervolgens misschien landelijk. Dat ze in elk geval in de publieke keten blijven en op een duurzame manier doorgroeien.”

Hybride organisatie

“We willen toe naar een hybride organisatie met professionals en vrijwilligers, omdat de vrijwilligers belangrijk zijn en blijven. Die brengen ook het nieuws binnen bij onze journalisten. Tijdens een wandeling zag een omroepmedewerker tot zijn verbazing dat de gemeente ineens aan beide kanten van het dorp aan de doorgaande weg aan het werk was. Dat is doorgestuurd naar onze journalist, dat leverde weer een verhaal op.”

Behalve samenwerken met de regionale en landelijke omroepen, zoekt ZO!34 ook samenwerkingen met regionale niet-journalistieke partners, vertelt Wittendorp. Bij al dat soort dingen moet je wel kritisch kijken naar wat zo'n samenwerking ons brengt. We proberen onze organisatie ook beter in te richten op samenwerking met opleidingen. Dat vraagt meer van ons, zoals bijvoorbeeld een coördinator, die kan begeleiden.”

NEDERLANDSE LOKALE
PUBLIEKE OMROEPEN

